

Boekverslag Scholieren.com

Engelen van het duister door Jan Siebelink

anoniem

1. De auteur van het boek is Jan Siebelink. Het boek 'Engelen van het duister' is voor het eerst uitgegeven in januari 2001. Deze werd uitgegeven door de uitgeverij J.M. Meulenhoff bv, in Amsterdam.

2. Jan Siebelink is op 13 februari in 1938 te Velp geboren, in de Hertogstraat 15. Na een jaar is het gezin verhuisd naar Bergweg 17 waar zijn ouders een bloemisterij begonnen. Hij is opgegroeid in een zeer streng gelovige familie. Na een hemels visioen is heeft zijn vader zich aangesloten bij een streng orthodoxe groepering. Een christelijke school sprak hem niet aan, daarom is hij overgestapt naar een openbare school, aan de Jan Luykenlaan. Kinderen uit een protestanse middenstandsfamilie moesten het verder schoppen dan hun ouders. Later kwam op op de kweekschool, werd leraar in Laag-Soeren en ging in zijn vrije tijd Franse taal- en letterkunde studeren. Tijdens zijn studie kwam hij in aanraking met de Franse auteur J.-K. Huysmans. Zijn roman A rebours maakten een grote indruk op hem en hij is dit werk later gaan vertalen onder de titel Tegen de keer. Na dit voltooid te hebben schreef hij zijn eerste verhaal Witte chrystanten. Met vier andere verhalen vormt dit zijn debuut Nachtschade (1975). Het was een opvallend boek, omdat het met zwartromantische motieven als dood, verval en religie afstand nam van de anekdotische realisme dat toen in de Nederlandse letteren heerste. Hiermee wilde hij een verbinding maken tussen het Hollandse realisme en de Franse literatuur uit het 19de eeuwse fin-de-siècle. Volgens Jan is Witte chrystanten een volmaakt verhaal. Andere boeken die Jan Siebelink heeft geschreven zijn Een lust voor het oog (1977), De overkant van de rivier (1990), Laatste schooldag (1994) en Vera (1997).

Hiernaast heeft deze man vele interesses zoals de Franse taal, wielrennen, whippets en het leraarschap. Deze zijn ook allemaal terug te vinden in zijn boeken. Wat vooral terug te vinden is de kijk als kind en volwassen man op zijn jeugd.

3. De titel is Engelen van het duister. Eerlijk gezegd heb ik geen idee waarom het boek zo heet, maar ik zal proberen een gokje te wagen. De engelen in de titel zijn de broers Casper en Lucas. De twee hoofdpersonages. Lucas is plichtsgetrouw, ambitieus en gedreven terwijl Casper roekeloos is en geen toekomst heeft. Hij zal zijn oudere broer dan ook nooit kunnen evenaren. Ymke maakt een machtsstrijd tussen deze mannen los. Ze komen allebei niet uit de doem van hun leven. Zo zal

Lucas altijd zijn vrouw willen pijnigen, maar vooral zichzelf en Casper probeert een zo'n normaal mogelijk leven te lijden en wil Ymke voor zichzelf winnen. Allebei falen ze in hun leven. Deze twee engelen streven naar verlossing, maar bereiken deze niet door complexe situaties die eigenlijk fout zijn. Vandaar dat het waarschijnlijk Engelen van het duister heet.

4. Voorin het boek staan twee citaten. "Ik kom uit de bomenbuurt..." van Louis Ferron uit Toonkunst en "L'amour, c'est beaucoup plus que l'amour" van Jacques Chardonne. De eerste zal erin staan, omdat in het verhaal zich gedeeltelijk afspeelt in Velp en daar komt de schrijver zelf vandaan. Daar hebben zijn ouders een bloemisterij opgestart. In het verhaal komt een kwekerij bij het huis in Velp voor. Dus voor de schrijver zelf is de bomenbuurt dus de bloemisterij in Velp, de plaats waar hij vandaan komt. De tweede zin laat zien dat liefde veel meer is dan liefde. Dit kan slaan op de personages in het boek. Allen kennen ze geen echte liefde.

5. Casper Altveer: Dit is het hoofdpersonage uit het boek. In het begin van het boek is hij nog een jonge avonturier die veel plezier wil maken en aan alles schijt heeft. Zo is hij drie keer blijven zitten op twee verschillende scholen. Om toch een diploma te halen gaat hij naar de avondschool waar hij snel meet stopt. Uiteindelijk heeft hij toch een MO-opleiding geschiedenis, waardoor hij in het gemeentehuis in Ede kan werken. Sindsdien heeft hij een vrij normaal burgerlijk bestaan en bezoekt vaak Den Haag. Zijn oude levenslustige leven laat hij achter zich. Casper is lang en tenger. Hij heeft dikke bruine krullen op zijn hoofd en hij heeft wat weg van een havik. Daarnaast lijdt hij nog aan astma. Voor kleding heeft hij wel enige stijl en wordt door vele vrouwen aanbeden. Zijn gevoelens kan hij niet goed uiten, want die heeft hij bijna niet.

Lucas Alteveer: Lucas is de oudere broer van Casper die ook regelmatig in het boek voorkomt. Hij is breed, krachtig en atletisch gebouwd. Hij was populair op school, maar heeft nog nooit een echte vriendin gehad. Verder is hij heel erg ambitieus, gemotiveerd en christelijk. Hij is een echte doorzetter. Ondanks dit alles is Lucas toch onzeker van zichzelf en is snel zenuwachtig. Hij bewondert Casper, omdat hij zo vrij kan leven en vrouwen aantrekt. Lucas is gek op vrouwen en dan vooral prostituees. Hij kickt erop als hij de macht over een vrouw kan nemen en haar bezitten. Een bezoekje aan een hoer wordt dan ook regelmatig gebracht, ondanks dat hij thuis een aantrekkelijke, intelligente en sterke vrouw heeft zitten.

Vader Alteveer: Het mag duidelijk zijn dat dit de vader van Casper en Lucas is. Het is een strenge, hardwerkende man die een harmonieus en veilig gezin wil scheppen. Op zondag wordt er altijd veel aandacht besteed aan de bijbel. Ook bezoekt hij wel eens een streng orthohoxe groepering waarvan hij lid is. Vader was eigenlijk helemaal niet blij dat zijn tweede kind een jongen is. Hij had namelijk veel

liever een dochter. Dit is duidelijk te merken in de opvoeding. Lucas wordt als het geslaagde kind gezien en aan Casper wordt niet veel aandacht besteed.

Moeder Alteveer: Dit is een ongelukkige en bezorgde vrouw die niet snel zal zeggen wat ze vindt tegen haar man. Ze wil de vrede bewaren. Door de loop van de jaren begint ze steeds meer te zeuren en kwaaltjes te krijgen. Toch kan ze nog wel genieten van haar gezin.

Ymke: Een meisje met grote, donkere ogen die een intense blik geeft. Verder heeft ze een sensuele mond en krullen. Ze heeft veel gevoel van stijl en houdt van blauw. Ze kan soms enigszins arrogant overkomen, omdat ze weet wat ze te bieden heeft en erg zelfverzekerd is. In de studentenjaren studeert ze Frans en Italiaans. Daarna begint ze als vertaalster te werken. Ymke heeft vele vriendjes versleten, maar trouwt uiteindelijk met Lucas. Het huwelijk verloopt erg slecht, maar ze gaan niet uit elkaar.

Gabrielle: Lucas en Ymke krijgen een dochter genaamd Gabrielle. Eigenlijk is dit de dochter van Casper, maar daar wordt niet over gesproken. Gabrielle groeit op als een opstandig kind dat nooit wil luisteren. Ze heeft rare obsessies en sprint gauw uit haar vel. Ze houdt niet van haar vader en dat laat ze ook duidelijk merken. Wel is ze heel erg gesteld op haar oom Casper, waarmee ze het goed kan vinden. Gabrielle heeft veel van Ymke en Casper weg. De tengerheid van Casper, maar de grote borsten en sensuele blikken van Ymke.

Harry: Een man die vaak op het terrasje van 'De Bospoort' zit blijkt Harry te zijn. Hiermee raakt Casper goed mee bevriend. Harry is een aardrijkskunde leraar op een middelbare school, maar zijn ultieme droom is een kavel te kopen in Zuid-Frankrijk en daarop een caravan plaatsen. Zo kan hij veel genieten van het mooie weer en als vrachtwagenchauffeur beginnen. In zijn jonge jaren werkte Harry aan zijn proefschrift, maar verloor uiteindelijk zijn interesse hiervoor. Harry heeft lang, ongewassen haar. Zijn postuur is kort en breed en evenals zijn handen. Op zijn gespierde en gebruinde armen komen witte haren voor. Over het algemeen ziet Harry er nogal onverzorgd uit.

Henk Forsman: Dit is de buurman van Casper in Ede. Hij kan zijn gevoelens niet goed uiten en zijn huwelijk met zijn vrouw Wilma loopt ook niet zo voorspoedig. Door de jaren heen bouwt Henk een psychische stoornis op waardoor hij uiteindelijk in een psychiatrisch ziekenhuis terecht komt.

Wilma Forsman: Zij is de vrouw van Henk. Haar grote droom is om op een dag een klein restaurant of een snackbar te beginnen in de buurt. Ze werkt heel hard om het geld bij elkaar te krijgen, maar uiteindelijk als Hugo, haar zoon, overleden is

geeft ze deze droom op.

Hugo Forsman: Hugo is de zoon van Wilma en Henk. Wilma en Henk probeerden al een hele tijd om een kind te krijgen, maar dat mislukte steeds. Uiteindelijk is het dan blijkbaar toch gelukt. Hugo groeit op in een ongelukkig gezin en is daarom het liefst ook weg van huis. Hij kan goed opschieten met Casper en samen brengen ze leuke tijden door. Op jonge leeftijd overleed Hugo door een ongeluk in een bouwval. Hugo is lang en dun en heeft rood haar. Over zijn hele lichaam zitten sproeten.

6. In het boek komt een personele vertelsituatie voor. Dat is te merken doordat alle gebeurtenissen worden verteld van Casper. Je komt erachter wat zijn gedachtes, gevoelens en waarnemingen zijn.

7. I Het verhaal begint bij een oude, rijke dame thuis. Casper is daar ook aanwezig om met haar te vrijen. Hij doet dit wel eens vaker met andere rijke vrouwen voor geld. Op deze manier kan hij zijn schulden aflossen die hij heeft lopen bij Bas, de barkeeper van de "Rijnkade", en zijn broer Lucas. Na de vrijpartij vertrekt Casper naar de "Rijnkade". Daar komt hij zijn broer tegen. Die avond daarvoor was hun vader jarig en Casper is niet komen opdagen op de verjaardag. Lucas is teleurgesteld in Casper, want hij had beloofd te komen. De ouders van Casper en Lucas hebben ook veel schulden. Naast het huis staat een kwekerij in bezit van de familie die echter niet zoveel geld oplevert. Hierdoor zocht vader zijn heil in het geloof. Die avond keert Casper weer terug naar huis. Hij probeert zijn vader te ontwijken, want hij wil net met hem oog in oog komen te staan. De familie denkt ook nog dat Casper het avondcollege zoekt, maar dat doet hij allang niet meer. Elke dag sluipt Casper het huis uit om de "Rijnkade" weer te bezoeken. Ook die avond kwam hij weer terecht bij een rijke dame. Na de sex heeft Casper altijd trek in een sigaret, zo ook deze keer. Net als de dag ervoor probeert Casper geluidloos het huis binnen te komen. Dit plannetje mislukt. Hij komt niet over een muurtje heen en valt hard op de grond. Zijn vader ziet hem en loopt weg. Vader vindt zijn jongste zoon een onwaardig kind. Die zondag begint de huisdienst. Vader wil alleen beginnen als Casper beneden komt, maar die blijft rustig in zijn bed liggen. Op een dag neemt Lucas een meisje mee naar huis. Dit is Ymke, zijn eerste vriendin. Casper voelde zich meteen aangetrokken tot Ymke. Ze valt erg in de smaak bij de familie, ze brengt gezelligheid in huis. Zo heeft vader toch nog een de dochter die hij altijd al wilde hebben.

Lucas is een bezige bij en studeert veel in zijn kamer of hij werkt in de kwekerij. Ondertussen wordt reuma geconstateerd bij vader en later wordt hij in het ziekenhuis opgenomen. Hierdoor moet Lucas nog meer kwarweitjes klaren in de kwekerij. Al die tijd heeft moeder geheimzinnige brieven ontvangen over Ymke. Ze wordt beschreven als een hoer die jongens gebruikt. Moeder begint wantrouwig te

worden. Ze informeert Casper hierover en samen besluiten ze om Ymke en Lucas niks te vertellen.

Lucas is erachter gekomen dat Casper niet meer naar het avondcollege gaat. Hij is echter niet boos. Dit zal mede komen door het goede nieuws wat hij te vertellen heeft. Ymke en hij zijn verloofd. Een paar dagen daarna gaan ze echter uit elkaar, omdat Ymke al twee weken een affaire heeft met een andere man. Lucas raakt zo overstuur dat hij zijn auto instapt en rijdt zonder zijn handen aan het stuur te houden. Hij knalt ergens tegenop en Casper vindt hem.

Op een avond vriest het heel erg en Lucas gaat bij de ketels slapen om op te letten of ze het niet begeven. Als er ergens een lek is dan zou de kwekerij voor jaren geen geld meer opgegeven. Die avond worden er verschillende lekken gevonden. Voor vader wordt deze gebeurtenis geheim gehouden. Diezelfde avond zit Casper in de "Rijnkade" waar hij ruzie krijgt met officieren. Hij voelt dat dit een nieuw begin van zijn leven is. Dat blijkt ook zo te zijn. Als hij thuis komt is vader overleden in het ziekenhuis.

II

Casper gaat in Ede solliciteren voor een baan in het gemeentehuis als archivaris. Ondertussen zijn Ymke en Lucas alweer bij elkaar en zijn getrouwd. De kwekerij is verkocht. Omdat Casper een uur te vroeg was voor zijn sollicitatie gesprek besloot hij om een wandeling te maken. Hij komt langs een café genaamd "De Bospoort", maar loopt daar. Later komt hij op een plek waar zijn vader vroeger vaak naartoe ging om diensten bij te wonen. Uiteindelijk werd Casper aangenomen en hij was verplicht een huis in Ede te zoeken. De man op het terras blijkt Harry Egberts te zijn. Hij is gek van honden en heeft zelf een zwarte hond, Farao. De man is een aardrijkskunde leraar op het Jan Luyken college. Harry en Casper worden vrienden en de familie van Casper maakt ook kennis met hem.

Na enige tijd vindt Casper een woning in Ede, in de Bospoortstraat. Zijn burens zijn Wilma en Henk Forsman.

In Velp is de kwekerij verkocht een man die palmbomen wou kweken, maar de nieuwe kassen waren te hoog, dus daarom is de kwekerij weer doorverkocht. Het is nu een terrein van een ambtenaar die zijn autoverzameling daar kwijt kan.

Op een avond besluiten Ymke, Casper en Lucas uit te gaan in de "Rijnbar". Casper en Ymke bleven heel lang op de dansvloer om met elkaar te dansen en naderhand te zoenen. Lucas zag dit en is vertrokken. Enkele keren is hij teruggekeerd, maar wist niet hoe hij zich moest gedragen. Uiteindelijk is hij toeterend weggereden.

Ymke begint verliefd te worden op Casper en ze spreken nog enkele keren af. Het is niet duidelijk of Lucas van alle gebeurtenissen tussen Ymke en Casper afweet.

Na twee ontmoetingen verbreekt Ymke het contact met Casper. Ze is koel en afstandelijk tegenover hem. Bij moeder thuis komt het grote nieuws: Ymke is zwanger. Ymke en Wilma bevallen op dezelfde dag. Ymke heeft een meisje,

Gabrielle, en Wilma een jongen, Hugo.

Harry en Casper bezoeken wel eens hondenraces in de Haagse Duindigt. Daar ontmoet Casper Hero en Teuna Wijkstra. Ze leven van de hondenraces en hebben zelf ook een hond. Als hun hond niet wint gaat Wilma helemaal door het lint. Hero is hiervan het slachtoffer. Hierna bezoeken de twee vrienden Den Haag. Harry bezoekt de hoeren en Casper zwerft wat rond. Aan het eind van de avond ligt er een verminkte hond op straat, omdat hij overreden is. Hij is niet meer te redden. Gabrielle is al wat jaren ouder en negeert haar vader totaal. Ymke verdringt dit. Lucas laat een Casper een foto zien van een studente zien waarmee hij iets heeft, ze is zeer knap. Lucas probeert op deze manier Ymke terug te pakken. Een weekend blijft Gabrielle bij oma slapen en Casper komt ook langs. Ze doen veel leuke dingen samen zoals naar de diertentuin gaan.

III

Casper denkt veel aan Ymke. Voor hem is zij zijn ideale vrouw.

Toen Casper een keer op het terras zat kwam er een nieuw meisje langs, Jaqueline. Een kunstzinnig typje. Zijn broer kwam ook een keer langs toen Casper op het terras zat. Hij moest iets vertellen. Lucas vertelde dat hij altijd al gefascineerd werd door prostituees. Hij heeft een andere vrouw ontmoet Ilona, met de studente heeft hij niks meer. Ze hadden samen de afspraak dat Ilona als hier voor Lucas zou werken. Lucas genoot van deze macht. Zij werkt nu in "The Boat" en heeft veel klanten, ondanks haar slechte huid. Lucas en Ymke gaan verhuizen en hebben hun oog op een groot huis. Het kost erg veel geld en daarom vragen ze hun goede vriend Eduard Vermeer op financiële hulp. Nadat een boekhouder is langs geweest krijgen ze het geld. Ymke is alleen met deze boekhouder thuis gebleven om hem te verleiden. Lucas weet nog steeds niet wat er nou echt gebeurt is, want daar doet ze erg mysterieus over.

Volgens Harry zoeken ze bij hem op school een geschiedenisleraar, Casper is enigszin geïnteresseerd. Bij de burens zijn er weer problemen. Henk staat heel vaak aan het hek, dit keer met zijn zondagse kleren. Wilma werd hard aan lijsten die ze voor een fabriek moet produceren. Met dat geld spaart ze voor een mobiele snackbar in het dorp.

Casper en Jaqueline zijn op vakantie in Bretagne. Casper voelt zich niet op zijn gemak en krijgt een astmaaanval. Hiervoor krijgt hij medicijnen van de dokter en rijdt de volgende dag naar Nederland en laat Jaqueline zonder iets te zeggen achter.

Over moeder is er ook weer nieuws. Ze voelt zich erg ziek de laatste tijd en ze zou het leuk vinden als Casper eens een meisje vindt.

Harry en Casper maken zoals gewoonlijk weer eens een uitstapje naar de hondenrace en Den Haag. Harry gaat weer naar de het oude schoolgebouw waar de hoeren werken. Casper die in het café wacht ontvangt het nieuws dat Teuna en

Hero zelfmoord hebben gepleegd in Duindigt. In een schuurtje bij de racebaan. Casper vindt Harry niet meer en gaat alleen met de trein terug naar Ede. Omdat Henk geen idee heeft wat er met de toekomst van zijn zoon moet gebeuren gaat Casper mee met Wilma naar de ouderavonden van school. Hugo gaat naar de mavo, maar zit het tweede jaar al in vwo. Om Henk rustig te houden heeft hij kippen genomen.

Lucas kwam weer eens langs. Hij wil graag geprezen worden voor zijn goede daden, maar moeder is niet altijd tevreden over hem. Ze zeurt vaak over 'het recht van het pad' dat Lucas niet heeft geregeld bij de verkoop van de kwekerij. Gabrielle blijkt makkelijk naar het gymnasium te kunnen. Ook scheidt hij weer eens op over Ymke die zo stijvol en elegant is. Aan Casper laat hij een brief van Ilona zien. Ze bracht erg veel erg op. Lucas is echter bang voor god voor zijn zondige daden. Op werk is er een nieuwe stagiaire. Een mager meisje van ongeveer achttien jaar oud. Ze leren elkaar steeds beter kennen en uiteindelijk hebben ze seks in een schuur. De stagiaire, Rachel, en Casper bezoeken samen Parijs. Dit keer is hij niet bang en heeft hij veel plezier met haar. Zij houdt haar relatie met Casper verborgen voor haar moeder. Die komt er toch achter door een vriendin van Rachel te bellen. Enige tijd zien Casper en Rachel elkaar niet meer en na een tijd belt ze hem op om te zeggen dat ze een nieuwe vriend heeft. Dit doet Casper verdriet, maar dat zegt hij niet.

Moeder is ernstig ziek en verblijft in het ziekenhuis. Er is is aan haar nieren. Casper en Gabrielle komen vaak langs. Lucas niet, hij voelt zich dan onrustig. Door de zware medicijnen van moeder treed er een persoonlijkheidsverwisseling op. Dit doet Casper veel verdriet. Moeder sterft na verloop van tijd en Gabrielle en Casper zoeken troost bij elkaar.

Lucas is er als de kippen bij om spullen uit het ouderlijk huis te halen. Casper ontdekt hem en verteld hem dat hij zelf al foto's van moeder heeft gepakt.

IV

Casper en Gabrielle spreken vaak met elkaar af. Gabrielle voelt zich nie top haar gemak thuis, want het gaat vaak slecht tussen haar vader en moeder.

Lucas had ook iets nieuws verteld aan Lucas. Ilona is verliefd geworden op een klant en ziet hem ook buiten werktijden. Voor Lucas is dit een vorm van verraad. Hij maakt zich ook ergens anders zorgen over. Voor zijn feest gingen Ymke en een goede vriend naar Parijs om verse schaaldieren te kopen. Lucas was bang dat er iets gebeurd is. Volgens Ymke is er niks gebeurd ook al heeft deze vriend wel wat geprobeerd.

Op Hugo zestiende verjaardag ging hij samen met Casper naar Scheveningen. Casper kocht veel spullen voor hem. Samen beleefde ze veel en die avond werd er geslapen in het luxe hotel "Des Indes". De volgende dag kreeg Hugo zijn echte kado, een paar skates. Hij ging oefenen in het park en daarna gingen ze samen

naar het oude schoolgebouw vol prostituees. Casper gaf geld een aan hoer en later deed Hugo dit ook met het geld wat hij van zijn moeder had gekregen om iets te trakteren.

In Den Haag had Casper afgesproken met Harry in Topkapi. Harry is alleen niet komen opdagen. Toen ging Casper alleen naar het oude schoolgebouw. Daar werden vele meisjes gearresteerd. Dit maakte Casper zo woedend dat hij een tafel omgooide en snel wegrende. Na een tijdje kwam hij uit zijn schuilplaats en bezocht een hoertje. Harry was zonder bericht vertrokken naar Frankrijk.

Ymke had thuis een brief voor eene Ilona gevonden, geschreven door Lucas. Er stonden persoonlijke dingen in over Ymke. Ze maakte zich zorgen. Volgens haar vrienden was dit nergens voor nodig.

Gabrielle en Casper hadden weer eens afgesproken. Thuis was Gabrielle onhandelbaar geworden. Ze spraken samen over een incident in de auto waarin Lucas, Ymke en Gabrielle zaten. Haar ouders hadden ruzie en bij een stoplicht was Lucas zomaar uit de auto gegaan. Ze verwachtten allebei hem nooit meer terug te zien. Ondanks alle problemen scheiden haar ouders nooit. Ze was opgelucht dat ze dit kwijt kon, want ze kon goed praten met Casper.

De kippen van Forsman hadden een andere kip doodgepikt. Om ze rustig te houden heeft hij bloed voor ze gekocht. Voor Casper's verjaardag had Henk de hortensia's uit de tuin geplukt. Wilma was woedend, want deze hortensia's stonden er al voor de oorlog. Lucas was woedend, omdat Casper niet thuis was op zijn verjaardag en drie dagen niks van zich liet horen. Hij eiste een verklaring.

Na het hortensia-incident is Wilma naar haar zus gegaan en Henk naar een ziekenhuis.

Casper en Hugo gingen naar de gesloopte school kijken. Er hingen nu allemaal zwervers, junk en skaters in rond. Ook Hugo, hij kon hier goed zijn skatekunsten oefenen.

Ondertussen blijkt Gabrielle een nieuwe vriend te hebben. Het is een oude man van in de zestig die haar alles maar geeft wat ze nodig heeft. Casper raad haar aan om thuis niks hiervan te zeggen, maar daar luistert ze niet naar. Ymke ziet zichzelf als de schuldige, terwijl Gabrielle juist een vaderfiguur lijkt te zoeken.

Nadat Wilma en Henk weer thuis waren ging Hugo weer eens skaten in de oude school. Daar kreeg hij een kleine ruzie met een paar jonge mannen die hem bij zijn keel grepen en een stomp in zijn maag gaven. Hierdoor viel Hugop op de grond en is overleden. Het bleek een hartstilstand te zijn, want er was een ontsteking aan een hartspier. Dit kon veroorzaakt zijn door de harde klap. Bij de Forsmans thuis kwam wel eens een priester langs om ze door deze moeilijke tijden heen te halen. Allebei hadden ze de zin van het leven verloren. Die nacht stak Henk het kippenhok in de fik, waardoor het vuur oversloeg tot het huis. Wilma was nog binnen en is overleden.. Forsman wou alleen maar van zijn kippen af.

V

Na Wilma's dood is Gabrielle naar Frankrijk vertrokken. In Parijs kon ze als au pair werken bij een gezin. School maakte ze later wel af. Ze heeft ook vele vriendjes versleten, maar als ze eenmaal hen verleid had sloot ze zichzelf van hen af. Casper heeft een brief van haar ontvangen. Er stond in dat ze niet meer als au pair werkt, want de Franse dokter gaf veel aandacht aan haar en hierdoor werd zijn vrouw jaloers. Daarna had ze een Griek ontmoet waarmee ze samenwoonde, maar die overleed, omdat hij buiten haar weten om ernstig ziek was. Haar ouders waren erg ongerust over haar. Lucas kwam daarom ook vaak langs bij Casper. Casper had hier geen zin in en deed wel eens alsof hij niet thuis was. Er werd veel gesproken over Gabrielle. Lucas heeft nooit echt een band met zijn dochter gehad en voelt zich schuldig. Zijn relatie met Ymke verloopt ook niet helemaal vlekkeloos, want hij wilt haar pijnigen om zichzelf pijn te doen. Ook bleek Ilona zwanger te zijn van Lucas. Voordat Lucas het al wist had ze al een abortus gepleegd. Dat leek haar het beste.

Lucas probeert Casper ervan te overtuigen dat vader ook echt van hem gehouden heeft. Hiervoor heeft hij een stukje uit de bijbel laten zien aan Casper, waarbij vader een tekst bijgeschreven heeft.

Forsman is in een psychiatrisch ziekenhuis opgenomen en praat nooit over Hugo. Casper bezoekt hem vaak. In Ede werd er een stille tocht voor Hugo gehouden wegens zinloos geweld.

Al enige tijd bezocht Casper een jonge prostituee in het oude schoolgebouw in Den Haag. Ze heet Julia en ze praten veel samen. Casper leert haar Nederlandse woordjes en zij vertelt hem allerlei roddels die er gaande zijn.

Toen Gabrielle in Nederland was aangekomen is ze zelf naar een psychiatrisch ziekenhuis in Breda gegaan. Ze is erg ongelukkig en huilt veel. De therapeute wil dat Casper haar ziet. Er is geen spoortje van warmte meer bij haar te zien. Ze reageert nauwelijks en is bang, omdat ze zichzelf niet meer herkent. De therapeute weet niet precies wat er aan de hand is. Depersonalisatie en het borderline-syndroom zijn termen die er worden genoemd. Gabrielle denkt in extremen en heeft een seksueel promiscue gedrag. De therapeute ondervraagt Casper naar Gabrielle. Haar moeder ziet zichzelf als de oorzaak van dit alles als schizofrenogene moeder. Dat is een moeder die haar kind aanzet tot schizofrenie. Maar dit blijkt het niet te zijn. Er is een stoornis in Gabrielle's hersens dat er waarschijnlijk al was voor de geboorte. Om dit te overkomen moest Gabrielle zoveel mogelijk niets en aan niks denken. Zelf weet niet waarom ze altijd zo on aardig tegen Lucas deed, ze kan het zich ook niet meer herinneren dat ze het deed. Wel is ze erachter gekomen waarom ze zoveel jongens versleten heeft. Dit deed ze om haar gevoelens jegens Casper te verdringen. Ze was al die tijd verliefd op hem, maar nu niet meer. Ymke en Casper besluiten haar nooit te vertellen dat Casper haar echte vader is.

In Den Haag was de politie weer bezig met het ontruimen van illegale meisjes. Julia was er nog. Ze vertelde steeds over een rare klant, die het over zijn dochter heeft en een moeizame relatie met zijn vrouw. Casper weet dat dit Lucas is. Daarna komt hij een zwerver tegen. Hij geeft hem geld en de zwerver verteld hem dat hij het café 'De Zon' niet moet ingaan. Een oude vrouw roept Casper. Als hij wil weten waar Julia is moet ze hem volgen. Hij gaat hij achterna het café in. Daar wordt hij opeens in elkaar geslagen. Hij denkt dat hij dood is, maar hoort dan opeens de stem van Lucas.

8. Het verhaal speelt zich af in Nederland en dan vooral in de plaatsen Velp, Ede en Den Haag. De plaatsen waar de gebeurtenissen zich afspelen zijn enigszins belangrijk in het boek, want zo wordt er bijvoorbeeld altijd heel erg uitvoering besproken welke straat Casper in gaat en wat daar te zien is in Den Haag. Dit is niet echt prettig om te lezen vond ik. De volgende plaatsen hebben invloed op de sfeer:

- Als de familie Altveer lekker in de tuin zit om van de zon te genieten. Ymke ligt ook in de tuin en vader en Casper bekijken, haar omdat ze er aantrekkelijk uit ziet. In de zomer heeft ze natuurlijk niet echt veel om het lijf.
- Op de plaats waar Casper een dode zwervhond probeert te redden. Het is diep in de nacht, maar de ochtend breekt al bijna aan. De eerste trams naderen al, maar de hond moet eerst nog van de rails komen en uit zijn lijden verlost worden. Casper herkent op dat moment zichzelf in de hond.
- In de "Rijnkade" gaan Ymke, Lucas en Casper een keer samen uit. Buiten is het een zwoele avond en binnen word er veel muziek gespeeld door een bandje. Op de dansvloer dansen de mensen dicht tegen elkaar aan en Casper en Ymke gaan helemaal mee in deze sfeer.

9. a. De verteltijd is 368 bladzijdes.

b. De verteldetijd is enkele jaren. Het begin als Casper ongeveer twintig jaar is. Het verhaal eindigt ongeveer als Casper begin veertig is denk ik. De totale vertelde tijd zal dan ook ongeveer twintig jaar zijn.

c. Het verhaal speelt zich in de moderne tijd af. Dus het zou nu ook gewoon kunnen voorkomen. Dat is te merken aan verschillende gebeurtenissen. Zoals bijvoorbeeld de stille tocht tegen zinloos geweld en dat een jong meisje veel vriendjes heeft gehad en daarmee geslapen heeft. Vroeger kwam dat niet zoveel voor.

d. Het verhaal wordt niet-chronologisch verteld, want er wordt veel gedacht aan eerdere gebeurtenissen. En er komen enkele flashbacks in voor.

e. In het verhaal komen enkele tijdsprongen in voor, bijvoorbeeld als er een een voorgaande gebeurtenis wordt gedacht.

f. Er wordt zeker weten tijdsverdichting gebruikt, want de tijd verloopt relatief snel in

het boek. Zo wordt er op een gegeven moment verteld dat Ymke zwanger is en enkele regels verder is ze alweer bevallen.

g. In het verhaal komen flashbacks voor. Deze gaan vooral over de goede oude tijd in het ouderlijk huis of over het uitje van Ymke, Casper en Lucas.

h. De tijd tussen wanneer Gabrielle geboren is en waanneer ze alweer zestien is, is het meest verdicht. Ze is namelijk al heel snel een puber.

10. a. Het hoofdthema in het boek vind ik relaties. Alle personages in het boek zijn wel op een aparte manier met elkaar verbonden en de relatie tussen twee personen is niet altijd duidelijk.

b. Andere thema's zijn de dood en liefde. In het boek gaan er verscheidenemensen dood en de hoofdpersoon heeft hier veel moeite mee om dit te verwerken. Hij raakt veel mensen kwijt. Liefde is een ander thema dat in het boek voor komt. Dat is te zien doordat Ymke en Lucas een rare vorm van een liefdesrelatie hebben doordat Lucas seksuele liefde zoekt bij prostituees. Casper heeft bindingsangst, omdat hij het al snel benauwd krijgt bij een vriendin en eigenlijk nog nooit een echte vriendin gehad heeft. Als laatste is er Gabrielle die veel seksuele relaties heeft gehad, maar dit deed om haar liefdesgevoelens voor Casper te onderdrukken.

11. Er is een verhaallijn en dat is het leven van Casper Alteveer. Hierin zijn wel enkele vertakkingen. Zo wordt zijn bevriende relatie met Harry, de burens en al zijn familieleden steeds in aparte passages besproken.

12. Drie titels:

- "Vergaande glorie", deze titel zou dan slaan op beide broers. In het begin van Caspers leven is hij een wilde jongeman die geniet van zijn leven. Na zijn baan bij het gemeentehuis is hij erg burgerlijk en saai. Lucas is in zijn jonge jaren een gelukkige hardwerkende student, maar als hij eenmaal getrouwd is met Ymke is het spoort bijster. Hij gaat helemaal de verkeerde kant op door zich met prostitutie in te laten.

- "Twee broers". Nou deze is duidelijk. Omdat het hele verhaal gaat over twee broers.

- "Hemel op aarde", omdat Lucas en Casper beide een verlossing nastreven. Lucas is ook erg bezig met het geloof en is bang door God gestraft te worden.